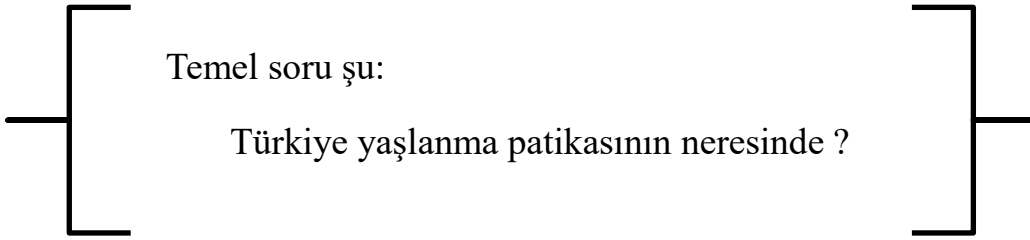

Her Yıl Hızlanarak Yaşlanma

Neden Bu Konu, Neden Şimdi?

Yaşlanmanın ülkelerin potansiyel büyümeleri üzerinde aşağı yönlü bir etki yarattığı tahmin ediliyor. Ancak bu demografik dönüşümün etkisi, büyüme üzerindeki yavaşlatıcı etkisi ile sınırlı değil. Nüfusun yaş kompozisyonundaki değişim toplumun hem tasarruf hem tüketim davranışlarının farklılaşmasına neden oluyor. Sosyal güvenlik sistemi ile sağlık harcamalarının oluşturduğu mali yükün, kamu maliyesi üzerindeki baskıyı artırması beklenirken, çalışan nüfustaki gerilemenin de vergi tabanının zayıflatma riski taşıdığı görülüyor.

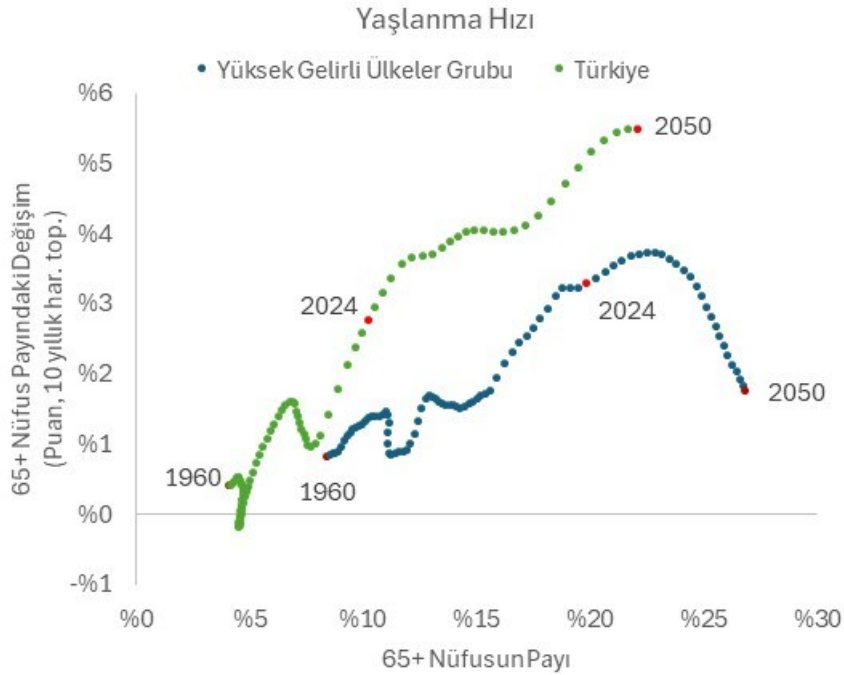
Türkiye’de yaşlanma tartışmaları son yıllarda daha çok nüfus artış hızındaki yavaşlama etrafında şekilleniyor. Nitekim 2025’te nüfus artış hızı binde 5 olarak gerçekleşti. Bu oran, 2010-2019 dönemi ortalaması olan binde 13,5’in oldukça altında. Ancak yaşlanma dinamiklerini anlamak için mevcut durumdan ziyade projeksiyonlara bakmak daha anlamlı.

Bir Hesap

Soruya cevap vermek için yaşlanmanın hızına odaklanılarak 65 yaş üstü nüfusun payının zaman içindeki gelişimi ile bu paydaki değişimin hızı birlikte ele alındı.

1960-2050 dönemine ilişkin veriler kullanılarak hazırlanan grafikte her bir nokta bir yılı temsil ediyor. Yatay eksen ilgili yılda 65 yaş üstü nüfusun toplamdaki payını gösterirken, dikey eksen aynı yılda yaşlanmanın hızına ilişkin bir göstergesi yer alıyor. Yaşlanma hızı göstergesi olarak 65 yaş üstü nüfusun payındaki yıllık değişimin 10 yıllık hareketli toplamı kullanıldı. Grafikte Türkiye, yüksek gelirli ülkeler grubuyla karşılaştırılıyor. Bu haliyle grafik onlarca yıla uzanan doğum ve ölüm oranı verisiyle Birleşmiş Milletler projeksiyonlarının ima ettiği yaşlanma patikalarını gösteriyor.

Bir Veri

- * 65 yaş üstü nüfusun payı Türkiye’de son 10 yılda 2,8 yüzde puan yükseldi ve %10’un üzerine çıktı.
- * Önümüzdeki 25 yıl boyunca yaşlanmanın hızı, her yıl, bir önceki yılın üzerinde olacak.
- * Türkiye’nin karşılaşacağı bu yaşlanma hızı, gelişmiş ülke ortalamasının herhangi bir zamanda tecrübe ettiği kadar yüksek seviyede.

Bir Yorum

“Yaşlanma” ayrı, “hızlı yaşlanma” ayrı. Türkiye’nin önümüzdeki 25 yılda yaşayacağı ise “hızlı yaşlanma”nın da ötesinde “her yıl hızlanarak yaşlanma”.

Bu durum, yüksek gelirli ülkelerin deneyimlemediği ölçüde hızlı bir sosyal dönüşüme işaret ediyor. Tam da bu nedenle dönüşüme hazırlanmak yalnızca önemli değil, aynı zamanda acil bir gündem maddesi. Toplumun yaşlanmasına hazırlanmak dendiğinde öncelikli olarak akla gelenler elbette bakım ekonomisi ve sağlık oluyor. Bu vurgular çok da yerinde. Nitekim Türkiye’de tek kişilik hanehalklarının üçte biri tek başına yaşayan yaşlılardan oluşuyor. Yaşlanmayla birlikte bu orandaki artış profesyonel bakım ekonomisinin önemini ve ihtiyacının artacağı bir çerçeveye işaret ediyor. Ancak yaşlanma politikasını bakım ekonomisi, sağlık ve doğum oranlarının ötesinde ele almak gerekiyor ([Sanayi ve İnsan: Yaşlanan Dünyada Kalkınmayı Yeniden Düşünmek](#), 2026).

Konuya ilişkin diğer bir kritik husus ise bu dönüşümü karşılama kapasitesiyle ilgili. Kurumsal farklılıklara hiç girmeden doğrudan gelir seviyesine bakıldığında, orta-yüksek gelirli ülkelerde, kişi başına gelirin aynı yaşlılık seviyesindeki yüksek gelirli ülkelere kıyasla daha düşük olacağı görülüyor. Şöyle ki yüksek gelirli ülkelerde 65+ nüfusun oranının %8,5 olduğu dönemde, kişi başına gelir 2015 yılı dolar fiyatlarıyla 10.286 dolar iken; orta-yüksek gelirli ülkelerde yaşlılık oranının %8,5 olduğu dönemde kişi başına gelir yaklaşık 6.800 dolar seviyesinde. Bu eğilim her yaşlılık oranı için korunuyor.

Bu da Türkiye gibi ülkelerin hem daha hızlı bir yaşlanma süreciyle karşı karşıya olduğunu hem de bu süreci yönetme kapasitesinin daha sınırlı olabileceğini gösteriyor.

Ekonomik Arařtırmalar
ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Caddesi No. 81
Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye
T: +90 (212) 334 50 41 F: +90 (212) 334 52 34

TSKB Ekonomik Araştırmalar ürünlerine ulaşmak için aşağıdaki karekodu kullanabilirsiniz:

2026 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin faaliyetleri kapsamında, bilgilendirme amaçlı olarak hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Raporda, üretken yapay zekâ araçları yalnızca literatür derleme, çalışma konusu ile ilgili ön araştırma yapma, dil ve yazım denetleme, çeviri, yazım dilini iyileştirme veya okunabilirliği artırma amacıyla kullanılmış olabilir. Üretken yapay zekâ çıktıları gerçek kişiler tarafından kontrol edilmektedir. Söz konusu üretken yapay zekâ araçları eleştirel düşünce, uzman görüşü veya değerlendirmesi yerine geçecek şekilde kullanılmamıştır.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiçbir sorumluluk kabul etmez.